

נאום ראש-הממשלה בהר-הרצל - ירושלים 6.5.84

היום, יום הזכרון לחללי מערכות מלחמות ישראל, פוקדות אלפי משפחות את בתי-העלמין הצבאיים ברחבי הארץ, מתייחדות עם זכר יקיריהן, הטמונים מתחת למצבות האבן האחידות, שסמל צה"ל חקוק עליהן. העם כולו מתייחד, כמשפחה אחת גדולה, עם זכרם הבלתי נשכח של הבנים-הלוחמים, אשר חרפו נפשם למען נחיה חיי חופש במולדתנו בארץ-ישראל. אנו מעלים היום את זכרם של הגבורים אשר נפלו בכל מלחמות ישראל, במדים ובלא-מדים בשדה הקרב ובמחשכי המחתרת, בהסתערויות צה"ל, בחטיבות הלוחמים בצבא בנות הברית, ועלי גרדום. אנו מצדיעים היום לכולם בחרדת-קודש! בהדרת-כבוד.

ביום זה כולנו משפחה של יתמות ושכול, אך גם של גאווה ועצמה. כולנו מאוחדים ברגש אחד ומיוחד של הערצה ואהבת אין קץ לנופלים. רגש זה קושר את כולנו לעם אחד, ששום כוח בעולם לא יוכל לו. שום איומים לא ירתיעו אותנו מלהגן על זכויותינו, ושום לחצים לא יטו אותנו מהדרך אשר בחרנו בה, לבנות את חיינו במדינתנו העצמאית כבני חורין.

עיני העם כולו נשואות היום בהערצה אל מצבות האבן אשר תחתן טמונים טובי בנינו ובנותינו. זרמים של אהבה והוקרה נישאים אליהם, ואל בני משפחותיהם אשר הקריבו את הקרבן העליון. במאמצים אדירים הקים העם היהודי, אחרי אלפי שנות גלות, את ביתו החופשי, את מדינתו המחודשת - וכולנו יודעים שאם התגברנו על מכשולים עצומים, על סכנות איומות, והגענו ליום העצמאות ה"ו - הרי זה בזכותם של הנופלים שבאנו היום לפקוד את מקום מנוחתם ולתת כבוד לזכרם.

כלב כולנו פועמים היום הזה יגון וגאון. יגון על שנגזר עלינו לשלם מחיר כה כבד למען חירותנו. וגאון על שזכינו לבנים שכאלה, עזי נפש, שמוכנים היו לתת את כל אשר להם למען עמם, למען זולתם. יום זה הוא קודש לזכרם ובו עומדת לנגד עינינו דמותם המופלאה.

מחשבותינו, הגיגינו, רגשותינו מרוכזים בהם ובמורשת האדירה שהותירו לנו.

מעולם לא רצינו להיות עם החי על חרבו. אין כעם ישראל, עם הרודף שלום ואוהב שלום. לא כן אויבינו, הללו תמיד העמידונו בפני הבחירה שבין כניעה לחדלון. בחרנו תמיד בחיים גם כאשר היה צריך להילחם בנשק, וכך נעשה גם בעתיד אם זאת תהיה הברירה. כולנו מתפללים ומקוים שימים יבואו ועם ישראל לא יצטרך יותר לשלם בעד קיומו, קדומו והישגיו - בדם הטובים בבניו. הנכונות להגן על חרותנו שלובה ושזורה בתקוה והכמיהה לשלום.

היום אנו מרכינים ראש בפני מסירות הנפש, הגבורה וההקרבה של בנינו היקרים. כל אשר הושג במדינתנו - בזכותם הושג. תהיה זו נחמת המשפחות היקרות, ונחמת כל בית ישראל. הבה נקוה שזכותם תעמוד לנו עד סוף כל הדורות.